

Standardy ochrony małoletnich w naszej szkole

Scenariusz szkolenia Rady Pedagogicznej

Charakterystyka zajęć

Cele zajęć:

- zapoznanie uczestników szkolenia ze standardami ochrony małoletnich obowiązującymi w szkole
- ukazanie zasadności wprowadzenia w szkole regulacji dotyczących ochrony dzieci przed krzywdzeniem
- zapoznanie uczestników z wymogami Ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich

Czas trwania:

90 minut.

Metody:

miniwykład, prezentacja, ćwiczenia w podgrupach, dyskusja na forum grupy, analiza przypadków.

Materiały:

- papier flipchartowy
- kolorowe mazaki
- quiz (np. w aplikacji Mentimeter)
- telefony komórkowe z dostępem do internetu
- egzemplarze standardów ochrony małoletnich wprowadzonych w szkole, w szczególności procedury interwencji, zasady bezpiecznych relacji
- prezentacja multimedialna (załącznik nr 1)
- wydrukowane karty pracy ([załącznik nr 2](#))

Przebieg spotkania

Spotkanie

Czas: 90 minut

Wprowadzenie (10 minut)

Powitaj uczestników. Poinformuj, że szkolenie które rozpoczynacie, będzie miało charakter interaktywny i będzie trwało 90 min. Przedstaw cele szkolenia (patrz wyżej).

Wyjaśnij, dlaczego działania mające na celu ochronę dzieci przed krzywdzeniem są tak ważne. Odnies się do wyników „Diagnozy przemocy wobec dzieci w Polsce” z 2023 roku, z której wynika, że na 100 dzieci w Polsce w wieku 11–17 lat: 79 doświadczyło w swoim życiu choć raz przemocy lub zaniedbania, 66 – przemocy rówieśniczej, 32 – przemocy ze strony bliskich dorosłych, a 26 jest zagrożonych wykorzystaniem seksualnym bez kontaktu fizycznego. Podkreśl, że traumatyczne doświadczenia mają długoterminowe, niekorzystne skutki, dlatego tak ważne jest, by tym negatywnym zdarzeniom przeciwdziałać. Standardy ochrony małoletnich to narzędzie do budowania instytucji wolnych od przemocy i uważnych na bezpieczeństwo dzieci.

Ćwiczenie 1. Quiz – co wiem o standardach wprowadzonych w mojej szkole? (10 minut)

Zaproś uczestników do quizu „Co wiem o standardach wprowadzonych w mojej szkole”. Quiz możesz przygotować np. w aplikacji Mentimeter, dzięki której uczestnicy szkolenia będą mogli anonimowo wpisać swoją odpowiedź. Pytania do quizu stwórz w oparciu o wprowadzone w Twojej szkole standardy ochrony małoletnich. Powinny one odnosić się do różnych zagadnień związanych ze standardami, m.in. zasad bezpiecznych relacji, procedur interwencji, wiedzy na temat osób, które wykonują konkretne obowiązki wynikające ze standardów.

Przykładowe pytania

Dotyczące osób, które wykonują, konkretne zadania związane z realizacją standardów:

- Kto w szkole jest odpowiedzialny za przyjmowanie zgłoszeń dot. podejrzenia krzywdzenia dziecka?
- Kto w szkole jest odpowiedzialny za prowadzenie interwencji?
- Kto w szkole jest odpowiedzialny za przygotowanie personelu do stosowania standardów ochrony małoletnich?

Dotyczące zasad bezpiecznych relacji:

Czy zgodnie ze standardami personel szkoły może przyjąć zaproszenie do znajomych w mediach społecznościowych od ucznia/uczennicy?

(TAK / **NIE** / TAK, ale od dzieci powyżej 16 roku życia)

Czy zgodnie ze standardami kontakt fizyczny z dziećmi jest dozwolony?

(TAK / NIE / **TAK, jeśli jest odpowiedzią na potrzeby dziecka w danym momencie**)

Dotyczące procedur interwencji:

Standardy dotyczą wyłącznie tych sytuacji krzywdzenia, do których doszło na terenie szkoły

(Tak / **NIE**)

Zgodnie ze standardami należy zgłaszać tylko te sytuacje, w których mamy pewność, że doszło do skrzywdzenia dziecka

(TAK / **NIE**)

Dziecko ujawniło, że rodzic je bije. W ramach interwencji należy

(**Wypełnić kartę A i przekazać do Zespołu Interdyscyplinarnego** / Porozmawiać z rodzicem, żeby zweryfikować, czy faktycznie dochodzi do przemocy / Zadzwonić do pomocy społecznej, aby GOPS/MOPS uruchomił procedurę)

Inne:

Kogo obowiązują standardy?

(**cały personel, w tym wolontariuszy** / tylko osoby zatrudnione na umowę o pracę / tylko te osoby z personelu, które mają bezpośredni kontakt z dziećmi)

Jak często standardy będą weryfikowane w naszej szkole?

(raz w roku / **co najmniej raz na 2 lata** / co 5 lat)

Standardy ochrony małoletnich:

(Nie mogą być udostępniane dzieciom / **Muszą być udostępnione dzieciom** / Jest to dobra wola i decyzja szkoły, czy udostępni standardy dzieciom, czy nie)

UWAGA: Pamiętaj, że powyższe pytania i odpowiedzi to tylko przykłady, które służą inspiracji do ułożenia właściwego quizu. Nie stanowią one gotowego wzorca do skopiowania. Przed szkoleniem upewnij się, że znasz odpowiedzi na wszystkie pytania umieszczone w quizie i potrafisz uzasadnić czemu konkretne odpowiedzi są prawidłowe, a inne niewłaściwe.

Jeśli na któreś z pytań padną zróżnicowane odpowiedzi albo będzie dużo błędnych, wówczas warto poświęcić chwilę, by omówić te pytania. Może się okazać, że treść standardów była niedostatecznie upowszechniona w zespole, a może pewne kwestie są dla personelu niejasne lub budzą wątpliwości. To świetny moment, by sprawdzić, czy jesteście zgodni co do intencji poszczególnych zapisów. Przeanalizujcie, na czym polegają podobieństwa i na czym polegają różnice i spróbujcie uspołnić wiedzę poszczególnych osób.

Prezentacja. Mini wykład nt. „Standardy ochrony małoletnich” (prezentacja – załącznik nr 1) (20 minut)

Slajd 2

Standardy ochrony dzieci

STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNIICH – podstawa prawna

Od 15 lutego 2024 posiadanie standardów ochrony małoletnich (czyli ochrony dzieci) jest obowiązkiem: placówek oświatowych, opiekuńczych, wychowawczych, resocjalizacyjnych, religijnych, artystycznych, **medycznych**, rekreacyjnych, sportowych lub związanych z rozwijaniem zainteresowań, jeśli uczęszczają do nich, przebywają lub mogą przebywać dzieci. Dodatkowo jest obowiązkiem organizatorów działalności hotelarskiej i turystycznej oraz miejsc zakwaterowania zbiorowego.

art. 3, ust. 2.2., Rozdział 4b. Standardy ochrony małoletnich (nowelizacja ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich) i opiekunów oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 r. poz. 1304)

DZIECIŃSTWO

Instytut Ochrony Dzieci

Slajd 2

Standardy ochrony małoletnich to zbiór zasad, które stawiają ochronę dziecka w centrum działań i wartości każdej instytucji działającej na rzecz dzieci. Zgodnie ze znowelizowaną Ustawą z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich, która weszła w życie 15 lutego 2024 roku – szkoły, jak i szereg innych instytucji, mają obowiązek wdrożyć standardy dostosowane do charakteru i rodzaju podmiotu lub prowadzonej działalności.

Slajd 3

Standardy ochrony dzieci

Prawny obowiązek ustanowienia standardów ochrony dzieci – bezpieczna rekrutacja

Art. 21 Ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich **w nowym brzmieniu** wymaga:

- sprawdzenia kandydata/ki na pracownika/współpracownika w Rejestrze Sprawców Przepstępstw na Tle Seksualnym (online),
- weryfikacji niekaralności, w tym niekaralności w rejestrach karnych państw obcych!

Kandydat składa oświadczenie o krajach zamieszkania ORAZ informacje z rejestru karnego RP, rejestru kraju pochodzenia i rejestrów państw trzecich (jeśli dotyczy)

DZIECIŃSTWO

Instytut Ochrony Dzieci

Slajd 3

Realizacja tego obowiązku oznacza, że poprzez wprowadzenie w szkole zasad bezpiecznej rekrutacji podjęto odpowiednie kroki, by minimalizować ryzyko krzywdzenia dziecka, wynikające z okoliczności sprzyjających potencjalnym sprawcom: słabej kontroli, dostępności i możliwości. Obowiązek weryfikacji dotyczy osób, które w swoim zakresie obowiązków mają i wykonują zadania rozumiane jako „działalność związana z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez małoletnich, lub z opieką nad nimi” – wiele z nich realizowanych jest przez szkoły lub na ich terenie.

Slajd 4

Standardy ochrony dzieci

Gdzie znajdziesz te informacje?
<https://standardy.fdds.pl/baza-wiedzy>

Bezpieczna placówka, bezpieczna organizacja. Przewodnik po narzędziu do analizy ryzyka w procesie weryfikacji personelu

Bezpieczna placówka, bezpieczna organizacja. Przewodnik po narzędziu do analizy ryzyka w procesie weryfikacji personelu

Pobierz dokument >

Slajd 4

FDDS przygotowała broszurę, opisującą narzędzie, które może wesprzeć szkołę w analizie ryzyka i pomoc w odpowiedzi na pytanie, kogo należy sprawdzać pod kątem niekaralności.

Slajd 5

Standardy ochrony dzieci

Co powinno znaleźć się w standardach?

1. Zasady bezpiecznych relacji

zasady zapewniające bezpieczne relacje między małoletnim a personelem placówki lub organizatora, a w szczególności zachowania niedozwolone wobec małoletnich;

wymogi dotyczące bezpiecznych relacji między małoletnimi, a w szczególności zachowania niedozwolone;

Slajd 5

Dzięki ustalonym zasadom bezpiecznych relacji personel szkoły ma jasność, jakie są ramy profesjonalnej relacji z dzieckiem, a jakie zachowania – zarówno ze strony dorosłych wobec dzieci, jak i między dziećmi – są niedopuszczalne. Zasady mogą dotyczyć takich obszarów, jak kontakt fizyczny, komunikacja werbalna, transport i warunki noclegowe podczas wycieczek, czynności higieniczno-pielęgnacyjne, reagowanie na trudne zachowania dziecka, kontakty bezpośrednie i online z dzieckiem poza placówką.

Slajd 6

Standardy ochrony dzieci

Co powinno znaleźć się w standardach?

2. Procedura interwencji:

- zasady i procedura podejmowania interwencji, w sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub posiadania informacji o krzywdzeniu małoletniego;
- osoby odpowiedzialne za składanie zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa na szkodę małoletniego, zawiadomienie sądu opiekuńczego oraz w przypadku instytucji, które posiadają takie uprawnienia, osoby odpowiedzialne za wszyczenie procedury „Niebieskie Karty”;
- osoby odpowiedzialne za przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach zagrażających małoletniemu i udzielenie mu wsparcia;
- sposób dokumentowania i zasady przechowywania ujawnionych lub zgłoszonych incydentów lub zdarzeń zagrażających dobru małoletniego
- zasady ustalania planu wsparcia małoletniego po ujawnieniu krzywdzenia

Slajd 6

Realizacja tego obowiązku oznacza, że w szkole istnieje procedura opisująca krok po kroku, jak i komu zgłaszać podejrzenie krzywdzenia dziecka oraz w jaki sposób podejmowana jest decyzja o interwencji w przypadku zagrożenia bezpieczeństwa dzieci. Jasne wytyczne nie tylko w przejrzysty sposób regulują działania personelu, ale pozwalają też uniknąć rozproszenia odpowiedzialności, wspierają uważność na dobrostan dziecka i zmniejszają ryzyko wynikające z sytuacji, w której niezgłoszenie niepokojących sygnałów może doprowadzić do eskalacji przemocy.

Slajd 7

Standardy ochrony dzieci

Co powinno znaleźć się w standardach?

3. Ewaluacja standardów

zasady przeglądu i aktualizacji standardów;

Co najmniej raz na 2 lata

Podmioty, [...] mają obowiązek co najmniej raz na dwa lata dokonywać oceny standardów w celu zapewnienia ich dostosowania do aktualnych potrzeb oraz zgodności z obowiązującymi przepisami. Wnioski z przeprowadzonej oceny należy pisemnie udokumentować.

Slajd 7

Realizacja tego obowiązku oznacza, że standardy ochrony małoletnich są żywym dokumentem podlegającym bieżącej weryfikacji i aktualizowanemu, jeśli wymaga tego dobro dzieci. Takie podejście zwiększa zaangażowanie i poczucie odpowiedzialności personelu, ponieważ umożliwia pracownikom sprawdzenie stopnia znajomości zasad i procedur, a także pozwala rozstrzygnąć ewentualne niejasności czy niespójności we wprowadzonych regulacjach. Podczas ewaluacji warto skierować pytania o to, jak dzieci postrzegają swoje bezpieczeństwo i obowiązujące w organizacji standardy, co nie tylko uwzględnia ich głos, ale zapewnia im również podmiotowość w działaniach, których są adresatami. Z kolei włączenie opiekunów w proces ewaluacji przyjętych standardów jest ważnym komunikatem mówiącym o tym, że są oni partnerem szkoły w tworzeniu bezpiecznego środowiska dla dzieci.

Slajd 8

Standardy ochrony dzieci

Co powinno znaleźć się w standardach?

4. Edukacja personelu i osoby odpowiedzialne za ten proces

zakres kompetencji osoby odpowiedzialnej za przygotowanie personelu placówki lub organizatora do stosowania standardów, zasady przygotowania tego personelu do ich stosowania oraz sposób dokumentowania tej czynności;

Slajd 8

Nieodzownym etapem wdrażania standardów jest wyjaśnienie personelowi tego, czym są standardy ochrony małoletnich i bieżące odpowiadanie na kwestie, które mogą budzić wątpliwości. Przygotowanie do stosowania standardów obejmuje również możliwość poszerzenia wiedzy na temat ochrony dzieci przed krzywdzeniem. Skuteczne wprowadzenie standardów zależy w dużej mierze od tego, czy każdy pracownik będzie wiedział, jak reagować zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa i przyjętymi w szkole procedurami postępowania. Aby prawidłowo rozpoznać sytuację, w której zagrożone jest dobro dziecka, potrzebna jest też wiedza na temat tego, czym jest krzywdzenie dzieci i jakie mogą być jego symptomy oraz konsekwencje.

Slajd 9

Standardy ochrony dzieci

Gdzie znajdziesz te informacje?

<https://standardy.fdds.pl/baza-wiedzy>

Uważna placówka, uważna organizacja.
Praktyczny przewodnik dla pracowników podmiotów zobowiązanych do wprowadzenia standardów ochrony dzieci

[Pobierz dokument >](#)

Slajd 9

Warto sięgnąć po broszurę przygotowaną przez FDDS, która wyjaśnia, czym jest krzywdzenie dzieci i jakie sytuacje powinny wzbudzić niepokój o bezpieczeństwo dziecka. W broszurze omówiono czynniki ryzyka wystąpienia przemocy wobec dzieci, a także czynniki chroniące. Przytoczono oparte na najnowszych badaniach naukowych informacje na temat tego, jakie krótko- i długofalowe konsekwencje ma dla dziecka doświadczenie krzywdzenia. Znajdują się w niej ponadto wskazówki na temat podejmowania rozmowy z dzieckiem, gdy podejrzewamy, że jest krzywdzone lub gdy ono ujawnia nam ten fakt, oraz podpowiedzi, jak rozmawiać z rodzicem/opiekunem dziecka. W broszurze omówiono także, w jaki sposób możemy wesprzeć dziecko równoległe z podjęciem interwencji prawnej.

Slajd 10

Standardy ochrony dzieci

Co powinno znaleźć się w standardach?

5. Informowanie rodziców i dzieci o standardach

- zasady i sposób udostępniania rodzicom albo opiekunom prawnym lub faktycznym oraz małoletnim standardów do zaznajomienia się z nimi i ich stosowania;
- Standardy sporządza się mając na względzie konieczność ich zrozumienia przez osoby małoletnie.
- Podmioty [...], udostępniają standardy na swojej stronie internetowej oraz wywieszają w widocznym miejscu w swoim lokalu, w wersji pełnej oraz skróconej, przeznaczonej dla małoletnich. Wersja skrócona zawiera informacje istotne dla małoletnich.

Slajd 10

Wprowadzenie standardów to komunikat, że w codziennej pracy szkoły realizowane są takie wartości, jak dobro dziecka oraz jego prawo do życia w bezpiecznym i zapewniającym rozwój otoczeniu. Szerokie ich udostępnianie zapewnia transparentność działań szkoły w tym obszarze.

Slajd 11

Standardy ochrony dzieci

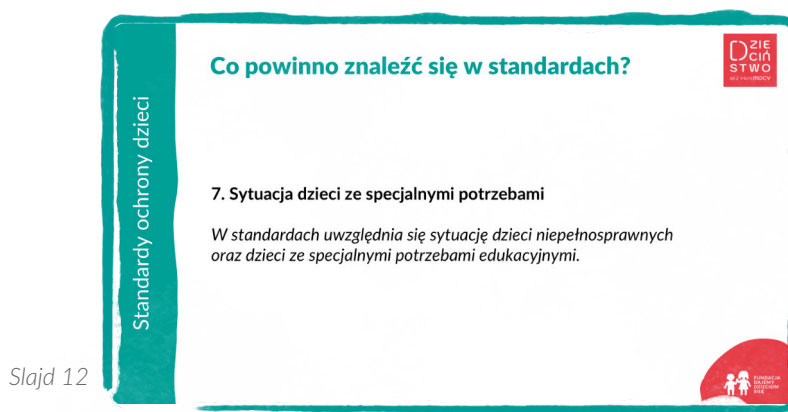
Co powinno znaleźć się w standardach?

6. Bezpieczny dostęp do Internetu

- zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do sieci Internet;
- procedury ochrony dzieci przed treściami szkodliwymi i zagrożeniami w sieci Internet oraz utrwalonymi w innej formie;

Slajd 11

Zagrożenia dla bezpieczeństwa dzieci w Internecie stale się rozwijają, dlatego realizując ten obowiązek, należy zastanowić się nad rodzajami zagrożeń, na które dzieci mogą być narażone w szkole i przewidzieć narzędzia profilaktyczne w tym zakresie, np.: rolę i zadania koordynatora bezpieczeństwa w sieci, zabezpieczenia sieci i urządzeń, działania edukacyjne związane z bezpieczeństwem w Internecie. Warto również przewidzieć dodatkowe zasady interwencji w przypadku wystąpienia takich zdarzeń.

Slajd 12

Standardy ochrony małoletnich stawiają w centrum każde dziecko – dlatego w ustawie podkreślono konieczność uwzględnienia dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Realizacja tego obowiązku oznacza, że wszystkie procedury i zasady wprowadzone w ramach standardów będą adekwatne i skuteczne również w ich przypadku.

Na zakończenie tej części przypomnij, że standardy mają pomóc w tym, by skutecznie przeciwdziałać krzywdzeniu dzieci i wzmacniać szkoły w dążeniu do zapewnienia dzieciom bezpieczeństwa.

Ćwiczenie 2 „Sytuacje z życia” (50 minut)

Podziel uczestników na 4 grupy. Rozdaj każdej grupie: karty pracy ([załącznik nr 2](#)), arkusze papieru flipczartowego oraz wydrukowane egzemplarze standardów ochrony małoletnich wprowadzonych w Twojej szkole. Poproś grupy o zapoznanie się z poleceniem na kartach pracy i udzielenie odpowiedzi na zadane pytania poprzez zapisanie ich na papierze flipczartowym. Na tę część zadania grupy mają 10 minut. Po wykonaniu ćwiczenia poproś przedstawicieli każdej z grup o zaprezentowanie efektów pracy na forum. Możesz też zachęcić pozostałych uczestników do ustosunkowania się do przedstawionych treści i ewentualnego uzupełnienia ich o własne przemyślenia.

UWAGA: Jeśli imiona bohaterów bądź pewne szczegóły historii przypominają osoby lub sytuacje z Twojej szkoły, możesz wprowadzić zmiany, zachowując jednak sens opisanych zdarzeń.

Podczas omówienia efektów pracy poszczególnych grup, upewnij się, czy wszyscy wiedzą i rozumieją, czym jest przemoc wobec dziecka. Bagatelizowanie doświadczeń dziecka lub wręcz podawanie w wątpliwość jego relacji dotyczących krzywdzenia, stanowi duży problem i może doprowadzić do eskalacji przemocy. Zwróć uwagę na występujące w historiach czynniki ryzyka krzywdzenia, np. autorytet osób podejrzewanych o krzywdzenie, naruszenie dobrego imienia organizacji (tzw. „zamiatanie pod dywan”), patrzenie przez palce na różne sytuacje „bo zawsze tak było”, uwikłanie w lokalne zależności (zwłaszcza w małych środowiskach), przeświadczenie, że przemoc dotyczy tylko pewnych grup społecznych, identyfikowanie się i sympatyzowanie z dorosłym, brak szkoleń personelu, brak jasnych zasad reagowania, brak procedur interwencji.

Podkreśl, że zasady bezpiecznych relacji powinny być dostosowane do realiów funkcjonowania szkoły, tj. wynikać z charakteru prowadzonej działalności oraz form utrzymywania kontaktu z dziećmi. Bez-

względnie powinny zawierać: zakaz stosowania przemocy wobec dziecka w jakiegokolwiek formie, zakaz nawiązywania jakichkolwiek relacji o charakterze seksualnym czy romantycznym oraz ustalenia dotyczące kontaktu z dziećmi poza godzinami pracy (w tym online), aby zminimalizować ryzyko krzywdzenia, które wynika z tego, że dorosły ma możliwość przebywania sam na sam z dzieckiem w sposób niezauważony. Takie sytuacje mogą bowiem umożliwić stosowanie przemocy wobec dziecka (np. emocjonalnej, fizycznej, seksualnej) w sposób, który będzie niewidoczny dla innych.

Zwróć uwagę, że celem interwencji jest zatrzymanie krzywdzenia dziecka i zapewnienie mu bezpieczeństwa. Dlatego tak ważne jest, aby żaden z członków personelu nie czuł się zdany sam na siebie, gdy ma do czynienia z niepokojącą sytuacją. Aby tak było, procedury powinny jasno określać, jakie kroki ma podjąć każda osoba, który podejrzewa, że dziecko może być krzywdzone oraz opierać się na przewidzianych w prawie ścieżkach interwencji odpowiadających różnym kategoriom krzywdzenia.

Przypomnij, że szkoła nie jest odpowiedzialna za zbieranie dowodów świadczących o tym, że w określonej sytuacji doszło do krzywdzenia dziecka. Jest to zadanie powołanych do tego organów (policja, prokuratura), które mają obowiązek zbadania danej sprawy na skutek otrzymanego zawiadomienia. Jednakże, powinnością każdego, kto pracuje z dziećmi, jest zgłoszenie wszelkich uzasadnionych podejrzeń związanych z ich bezpieczeństwem, a złożenie zawiadomienia o obawach dotyczących dobra dziecka pomoże odpowiednim instytucjom w dokonaniu rzetelnej diagnozy sytuacji dziecka i pełniejszym zrozumieniu wszelkich czynników ryzyka, na które jest narażone. Przekazywanie tego rodzaju informacji jest także ważnym działaniem na rzecz zapewnienia w odpowiednim czasie kompleksowego i skoordynowanego wsparcia dziecku i jego rodzinie.

Podkreśl, że szkoła jest zobowiązana do opracowania planu wsparcia dziecka, które doświadczyło krzywdzenia. Wspólnie zastanówcie się, jakie elementy warto byłoby uwzględnić w planie wsparcia stworzonym dla dzieci, które występowały w omawianych historiach.

Podsumowanie

Podsumuj szkolenie, przypominając, że na mocy ustawy o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich wszystkie szkoły i inne organizacje/instytucje działające na rzecz dzieci są zobowiązane do opracowania, wdrożenia oraz przestrzegania standardów ochrony małoletnich. W wielu miejscach standardy oznaczają uporządkowanie i spisanie istniejących już wcześniej nieformalnych zasad i procedur. Podkreśl, że wprowadzenie standardów ochrony małoletnich, jest ważne z kilku powodów:

- By skutecznie przeciwdziałać krzywdzeniu dzieci i zadbać o to, żeby nie narażać ich na ryzyko krzywdzenia.
- By wprowadzić procedury, które pozwalają odpowiednio wcześnie zareagować w przypadku obaw o dobro dziecka lub zapobiegać krzywdzeniu dzieci, zanim dojdzie do eskalacji przemocy wobec nich – niezależnie od źródła i typu tej przemocy.
- By wzmacniać instytucje w dążeniu do zapewnienia dzieciom bezpieczeństwa.

Zwróć uwagę, że standardy są narzędziem, które dotyczy działalności całej szkoły, nie tylko dyrektora i nauczycieli. Wszyscy pracownicy, także panie woźne, szatniarze i szatniarki, personel pomocniczy muszą znać i przestrzegać standardów, bo każda z tych osób widzi bądź spotyka dziecko w różnych sytuacjach.

Załącznik 2

Czas na wykonanie zadania: 10 minut

Krok 1. Zanim przystąpicie do pracy wyznaczcie osobę, która zanotuje zgłaszane pomysły i przedstawi je na forum po wykonaniu zadania.

Krok 2. Zapoznajcie się z opisaną historią i udzielcie odpowiedzi na pytania:

- Czego doświadczyło dziecko?
- Kto był sprawcą/sprawczynią?
- Czego mogło zabraknąć w zasadach bezpiecznych relacji, że do krzywdzenia doszło?

Krok 3. Znajdźcie w waszych standardach ochrony małoletnich odpowiednią procedurę interwencji, która powinna być zastosowana w tej sytuacji, a następnie przedyskutujcie i zanotujcie na flipczarcie:

- W jaki sposób, kto i do kogo powinien zgłosić podejrzenie, że dziecko jest krzywdzone?
- Jakie konkretnie działania obejmuje procedura interwencji w danej sytuacji?
- Czy procedura interwencji jest Waszym zdaniem jasna i kompletna? A może coś wymaga zmiany bądź doprecyzowania?
- Co w danej historii mogłoby wpłynąć na brak reakcji?

GRUPA I

Krystyna, dyrektorka jednego z elitarnych liceów, od lat uczyła matematyki. Jej uczniowie regularnie zajmowali wysokie miejsca w konkursach, dzięki czemu szkoła pięta się w rankingach. Chociaż czasem szeptano o „twardej ręce” nauczycielki, to formalnie nikt nie zgłaszał uwag do jej zachowania i metod pracy. Niedługo przed startem w olimpiadzie matematycznej, jeden z uczniów, Karol, stał się nerwowy i zaczął opuszczać lekcje, co zaniepokoiło jego wychowawczynię Elżbietę. Na jej pytanie co się stało, Karol opowiedział, jak matematyczka zaczęła używać wobec niego obraźliwych słów, takich jak „tłumok”, wytykała przed całą klasą, że „ma się za geniusza, a nie odróżnia całki od pochodnej”, komentując, że „z takim podejściem skończy na kasie w supermarkecie”. Elżbieta stanęła przed dylematem co zrobić.

GRUPA II

Bożena pracuje w szkolnej świetlicy. Niedawno zauważyła, że Marysia, jedna z drugoklasistek, reaguje z lękiem na widok mamy odbierającej ją ze szkoły. Przypomniała sobie, że widziała ostatnio na ramionach dziewczynki siniaki na różnym etapie gojenia, ale ponieważ Marysia to „żywe srebro”, nie przyłożyła do tego wtedy większej uwagi. Pewnej soboty Bożena spotkała Marysię z mamą w osiedlowym sklepie spożywczym. Kobieta krzyczała na dziecko „Mam dość po prostu. Uspokój się i nie marudź”, a kiedy Marysia się rozpłakała, kobieta zaczęła szarpać dziewczynkę za włosy i mówić podniesionym głosem „Czego ty beczysz? Przestań wyć, bo żadnego cukierka nie dostaniesz. Albo się uspokajasz, albo cię tu zostawiam i się skończy!” Bożena nie wiedziała, jak powinna zareagować, zwłaszcza, że mama Marysi była szanowaną dyrektorką miejskiej przychodni.

GRUPA III

Z początkiem roku do grona pedagogicznego jako nauczyciel języka obcego dołączył Steven, Anglik, który od kilku lat mieszkał w Polsce. Zarówno dyrekcja szkoły, jak i rodzice cieszyli się, że zajęcia będzie prowadził native speaker – w ich małej miejscowości była to ogromna szansa dla dzieci. Steven szybko zyskał wśród uczniów opinię „najluźniejszego” nauczyciela w szkole. Nikogo zatem nie dziwiło, że zaczął swoje uczennice na portalu społecznościowym, proponując dodatkowe konwersacje. Któregoś dnia, pani Basia, szkolna woźna, usłyszała podczas przerwy, jak dziewczynki opowiadają sobie, że Steven zachęca je do wysyłania mu prywatnych zdjęć z wakacji nad morzem w ramach omawiania tematu „podróżowanie i turystyka”. Innym razem usłyszała, jak Steven mówi do jednej z uczennic, że „wieczorem mogą poćwiczyć wykorzystanie języka jak ostatnio”. Nie zrozumiała odpowiedzi dziewczynki, ale poczuła się tym mocno zaniepokojona.

GRUPA IV

Ania dołączyła do nowej klasy w połowie roku szkolnego. Początkowo starała się nawiązać kontakt z innymi osobami z klasy, ale zauważyła, że niektóre dziewczyny, zwłaszcza grupka trzech uczennic, zaczęły szeptać i śmiać się za jej plecami, gdy przechodziła korytarzem. Punktem kulminacyjnym było założenie przez dziewczyny fałszywego konta na jednym z portali społecznościowych, gdzie publikowały przerebione zdjęcia Ani ze złośliwymi komentarzami. Ania była na nich przedstawiana w sposób ośmieszający, z przezwiskami w stylu „wsiowa królowa” czy „kujonka z piekła rodem”. Posty te szybko zyskiwały popularność wśród innych uczniów, a Ania zaczęła być wyśmiewana nie tylko w klasie, ale i przez inne osoby w szkole. Podczas wyjazdu na „zieloną szkołę”, Ewa, wychowawczyni klasy, zobaczyła grupę uczniów zebranych wokół telefonu, śmiejących się i pokazujących sobie coś na ekranie. Kiedy zbliżyła się, usłyszała komentarze, które jasno sugerowały, że śmieją się z Ani.